

schijn geroepen, zijn bijzondere bewijzen van Gods genade, uit haar spruit een jong zaad. Zij hebben echter de zorgvuldige leiding van ervaren Christenen nodig, wanneer de jonge plantjes vruchtbare boomen willen worden. Wij moeten daarom om zulke opwekkingen bidden.

Het komt echter den redacteur voor, dat van de opwekkingen de laatste jaren door de broeders en zusters te veel beweeging, te veel ophof in het openbaar is gemaakt. Dat is altijd gevaarlijk. Er sluipet dan zoo licht vleeschelijke bewondering en verheerlijking in, hetgeen leidt tot overspannen verwachtingen, tot sucht om na te doen, tot verheerlijking van menselijke werktuigen. Men heeft in de laatste jaren nu en dan stemmen gehoord als deze: „Zulk een opwekking moeten ook wij hebben.“ Men had alsof men God dwingen kon, alsof het slechts aan ons doen, aan onze energie lag om zulk een opwekking te krijgen. Daarbij niet men over het hoofd, dat God ook ten opzichte van het verlenen van zijn bijzondere genade volkomen soeverein is en zich niet laat voorschriven wanneer en waar Hij zich op een bijzondere manier zal openbaren. Het menselijke hart is in zijn diepste diepte zelfzuchtig. Ook bij de verwachting en het genot van tijden van bijzondere zegen kan een fijne zelfzucht alles bevelen. Is dit het geval, dan is de slangreus in het paradijs, Satan die een meester is in alle list, zal dan ingang vinden en alles zoeken te verdoen.

Het is gevaarlijk, aan bijzondere ervaringen van genade te veel gerucht te geven. Men wijst dan den erfvind den weg om in de kudde te sluipen. Ook in opwekkingstijden moeten wij niet vergeten, dat wij met de macht der duisternis strijd voeren. Wanneer wij te veel roepen van behaalde overwinningen, dan prikkelen wij den vijand tot des te listiger aanvallen. Het is daarom beter als men handelt naar Ps. 65: 2 „De lofsang is in stilheid tot u, God in Zion.“ Hoe dikwijls heeft Jezus gedurende zijn leven op aarde heen, die Hij genadig gezonden had; vermaand: „Zie toe, dat gij het niemand zegt!“ Ik weet wel dat er ook tijden zijn, waarin het woord geldt: „In de tenten der rechtvaardigen is een stem des gejuichs en des heils, de rechterhand des Heeren doet krachtige daden.“ Maar een opwekking is nog niet de volle overwinning, maar eerst een aanvang daarvan.

Vooral steekt er gevaar in, wanneer men aan de daarbij zich voordoende uiterlijke dingen een bijzondere waarde toekent en deze voor vruchten des Geestes aanziet, ofschoon zij slechts bijkomende verschijnselen zijn, die niet zelden hunne oorzaak in menselijke zwakheid hebben. Zulke bijkomende verschijnselen zijn sterke drang tot gebed, spreken en zingen, lichamelijke schuddingen, plotseling op den grond vallen, luid weenen, sterke drang tot belijden van zonde, verhoogd gevoel van zonde en zaligheid. Dit alles kan veroorzaakt worden door een sterke overstroming van den geest, maar het zijn nog geen vruchten des Geestes. Niet alle Geesteswerking is Geestesvrucht. De werking kan hare oorzaak hebben in de menselijke natuur. Als men zekere stoffen, als kalk, zuren, in water brengt, begint het water te bruisen. Die beweging wordt niet alleen veroorzaakt door die stoffen, maar ook door het water. Zoo gaat het ook bij menselijke beweegingen. De lichamelijke en psychische natuur van den mensch wordt ten diepste bewogen, zoodat het lichaam dikwerf in gevaar komt. Wie zulke lichamelijke en psychische verschijnselen reeds voor vruchten des Geestes zou willen verklaren, komt tot de grootste dwalingen. Deze uiterlijke verschijnselen moeten weldra ophouden en ruimte maken voor een rustige werking van den Geest, anders bezwijkt de mensch lichamelijke en psychische, of hij valt geheel in de macht van den boze. Wij hebben voorbeelden van menschen die een tijd lang in hoogten graad opgewekt (erregt) waren, en wier zenuwen voor goed verwoest werd. Ook Evan Roberts, die ziele van de beweging in Wales, werd zwaar ziek, zoodat hij een tijd lang geheel onbekwaam tot den arbeid was. Wij kunnen zulke heftige bewegingen niet verhinderen, maar moeten ze niet in het leven willen roepen; wanneer zij zich vertoonen, mogen wij daaraan geen bijzonder gewicht hechten, maar liever wenschen, dat op de opwekking de tijd van den stillen waardom volgt. De stilheid is de normale toestand van den Christen. In Thessalonica was veel opwinding, toen daar de groote opwekking ontstond. Sommigen konden van louter geestelijkheid niet meer arbeiden. Wat schreef Paulus toen na eenige dagen of weken? „Wij vermanen u... dat gij u benaastigt stil te zijn en uwe eigene dingen te doen, en te werken met uwe eigene handen.“ En zij die niet meer werken wilden, zouden ook niet meer eten. Hierdoor werden zij in een koud bad gedaan, maar het was rood. In het grootste gevaar bevinden zij zich, die van het te voorschijn roepen en gaande houden van hoogstaande bewegingen een beroep maken. Zij lijden bijna altijd aan gebrek aan inwendig geestelijk leven en aan kennelijke dwalingen, en worden dwaallichten. Elke geestelijke beweging is ongoddelijk, wanneer zij niet bij de zielen werkelijk vruchten des Geestes afwerpt. Zulke vruchten zijn liefde, blijdschap, vrede (ook met de menschen), gehoorzaamheid, vrees des Heeren, geloof, zachtmoedigheid, kuisheid (Col. 3: 12), vooral ootmoed. Zulke vruchten rijpen slechts in stilheid.

Dit zijn zeker gezonde woorden.

WINCKEL.

Door Kinderen.

DE KLEINKINDEREN.

VI.

TWEEDELEI: GASTEN.

De vrouw ging naar de keuken, om iets van daar te halen voor de geheel onverschrokken gasten, die na een tocht van anderhalf uur wel behoefte hadden aan rust en verkwikking. Oudertussen beraadslagden de twee grootvaders met elkander. Er moest volgens hun plan dadelijk gehandeld, eer de meisjes weggevoerd en in een klooster gebracht konden worden. De meisjes, hun lieve kleinkinderen, al hun genoege en hoop in den avond des levens! Zij wisten wel, die oude mannen, dat de vijanden niets ontrogen, en nog even bitter en meedoogenloos waren, als zestig jaar geleden. „Zij hadden“, zegt de geschiedschrijver, „zoo veel vaders en moeders van wanhoop in de eenzaamheid zien sterven, terwijl hun geliefde kinderen werden geroepen in de kloosters, waar men hun leerde diegenen te verwerpen, die God hun gebood te eeren.“

Weldra keerde hun vrouw terug met spijzen en drank. Zij gebruikten er een weinig van, en toen ze de vader tot zijn dochter: „Marie, nu moet ge de meisjes, die zeker al lang slapen, gaan wekken en aankleeden. Stop ze er goed in, want het is nacht en daarbuiten kil. Hoe minder ze te herkennen zijn, hoe beter.

We zullen straks aan de schuurdeur wachten, en moeten alles zoo stil mogelijk doen.“

De moeder begreep dat ze haar kindertjes zou moeten miszen en barste in tranen uit.

„Lieve Marie“, sprak haar schoonvader, „sterk u nu in den Heere, gelijk Benoit dat zoo vaak deed. 't Is hard voor u van de lieve kinderen te moeten scheiden, maar bedenkt 't is het enig middel om te maken, dat gij ze later wedervindt. Ze zullen, zoo God wil, onder vrienden veilig zijn, en bewaard blijven voor afval van hun geloof. Bid den Heere God om kracht, en laat de meisjes niet merken, dat gij droevig zijt. We moeten ons best doen, voor hen moedig en vrolijk te zien; we hebben nog een langen tocht, en als zij begrepen, dat er gevaar is, kon alles mislukken.“

De vrouw deed als haar gezegd was, en vroeg ook, gelijk haar was verzocht, niet meer. Zij wekte de meisjes, die in 't eerst volstrekt niet begrepen wat moe wilde, en waarom die ook niet was gaan slapen.

Maar moeder vertelde hun, dat de grootvaders onverwachts waren gekomen om hen af te halen, en een poosje bij hen in Lunery te laten blijven. De kinderen klaptten in de handen van genoege. Want ze hielden veel van de grootvaders, en hadden meermalen bij hen te Lunery prettige dagen doorgebracht. Doch sinds den dood van hun vader, nu een half jaar geleden, waren ze er niet geweest.

„Maar moe“, zei Marie, de oudste, „het licht brandt nog! Is het dan nog donker buiten?“

„Ja lieve kind, maar straks wordt het licht.“

„En wacht grootvader zoo lang.“

„Neen, dat kan dezen keer niet. Jemal gaat nu mee, en grootvader zal je wel vasthouden; hij weet goed den weg.“

„En blijven we lang bij grootvader?“

„Dat weten we nog niet, maar kom; grootvader wacht al.“

De moeder kustte de kinderen, die al voortpraatten, terwijl zij mochte had haar smart en haar tranen te verbergen. Doch zij ontving de kracht om zich kloek te houden, zoodat de meisjes niets merkten. Zij drukte hun op 't hart lief en gezaggelijk te zijn, en gaf elk kind een grooten appel en een stuk koek mee.

In de schuur brandde een flauw lichtje. Maar toch herkenden de kinderen dadelijk hun grootvaders, en sproongen op hen toe onder allerlei blijde uitroepen.

„Niet zoo druk“, zei moeder, „anders maken we Bertrand en zijn vrouw wakker, die zeker nog slapen. Jemal moeten heel zacht loopen en hier 't land over gaan.“

Ze kustte de kinderen nog eens, en na een kort afscheid, namen de vier reizigers in den nacht en zoo stil mogelijk voorttrekkend, hun weg door een klein weiland, waarachter het bosch lag. De moeder zag hen nog even na. Maar weldra waren allen in de duisternis verdwenen. De hond had gelukkig maar even aangelagen.

Zij sloot de deur, ging naar het eenzaam, doodsif huiskamer, waar zij in bittere tranen uitbarste, terwijl zij haar knieën boog voor den Heere. Hem smeekende om bewaking voor de ouden en de jongen, gelijk om moed en kracht voor zich zelf. Toen ging zij ter rust, maar het duurde lang eer zij den slaap kon vatten. Waar heen gingen haar kinderen? Hoe zou men hen verbergen? Zou ze hen nu en dan nog eens zien. Op deze vragen wist zij geen antwoord, en zij had het, gelijk we zagen, ook niet kunnen vernemen. 't Zou straks blijken hoe goed dat was.

't Liep tegen tien uit den volgende morgen, toen de vrouw van Bertrand met een ontsiedt gelaat de huiskamer kwam binnenloopen, om haar meesters te vertellen, dat zij soldaten op de boerderij waren gekomen, en dat de overste verlangde de vrouw des huizes te spreken.

De boerin verschook hevig. Wat moest zij doen? Doch er was geen tijd van beraad. Want nog eer vrouw Bertrand de kamer weer verlaten had, ging de deur open, en stapte opgevraagd een man binnen, die de kleeding droeg van een officier der ruiters.

Hij trad op de boerin toe, en vroeg met barische stem:

„Zijt gij de weduwe van Benoit, die kort geleden gestorven is, en twee kinderen naliet?“

„Ja“, antwoordde de vrouw bevend.

„En gij behoort tot de zoogenaamde Gereformeerden?“

„Ja.“

„Welnu, ik heb u een bevel te brengen in naam des konings. Ik ben met mijn ruiters gekomen om u twee kinderen op te eischen. De koning wil niet, dat de kinderen van zijn onderdanen langer in het geloof der ketters zullen worden grootgebracht, want dan werkt het kwaad altijd voort. Geef nu de meisjes mee. Er zal voor hun opvoeding worden gezorgd, en zij zullen weder gebracht worden tot het katholiek geloof, waarvan gij zijt afgewallen.“

De vrouw bleef zitten, zonder iets te antwoorden. De officier werd ongeduldig en ver volgde:

„Doe nu wat ik u in naam van Zijn Majesteit zeg, en geef mij de kinderen over. Tegen stand baat u toch niet. Ik heb twaalf ruiters bij mij en alle verzet zou de zaak maar erger maken. Ik roep dan verplicht zijn u gevangen te nemen, en dan kunnen de gevolgen voor uw rekening. Weet dat wel!“

HOOGENBIK.

Gereformeerde Gezindheid

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Schoondijke, Dr. F. W. Grosheide, prop. te Amsterdam. — Zonnemaire, C. Dekker, te Ooltgensplaat.

AANGENOMEN: Nieuweven, J. de Vries, cand. te Warfium. — Schoonhoven (A.), A. Andrie, te Spijk (A). — Werkendam (A.), T. Rispens, te Ommen. — BERENIK: Paccana, ca., Dr. F. W. Grosheide, cand. te Amsterdam. — Waardhuizen, G. H. Dijkstra, te Gees. — Heemse (A.), J. Tonckens, te Langeslag.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Marum (Gr.) R. Buiters, te Winsum (Gr.). — Tiel, C. Hoekstra, te Pannum (met verlof h. t. l.). — Oosterbeem, W. Pothoven, te Oude en Nieuwe Wetering. — Haastrecht, J. W. Poort, te De Rijp. — Feiten, J. Tinkhof, te St. Maarten, ca. — St. Maartensbrug, A. J. A. Scholte, te Heer Hugoward. — Loppersum, W. Scholte, te Eeningenburg (N.H.). — Wilhelmstad, W. Th. Boesvain, prop. te Amsterdam.

AANGENOMEN: Tiel, C. Hoekstra, pred. te Pannum (met verlof h. t. l.). — 's-Gravenmoer, C. J. H. v. Leeuwen, cand. te Velp. — Finken en Huij, M. Th. Laurman, te Nes op Ameland. — Oosterend, Dr. H. Schokking, te Vlaardingen. — Midwolda, R. Schouten, te Vroomshoop. — Mijnsheerenland, N. van Schouwenburg, te Hien en Dodewaard.

BERENIK: Strijen, F. G. Hospen, te Kethel en Spaland. — Wolvega (toez.), M. G. Blauw, te Blokzijl.

Advertentiën.

Den 24sten Sept. hopen D. V. onze geliefde Ouders

P. VERKUYL

en

H. VAN BAREN

HUNNE

Vijftigjarige Echtvereeniging

TE HERENKEN.

Dat het hun vergund moge wezen, nog wel jaren in ons midden te zijn, is de wensch en bede hunner dankbare kinderen, Behoud- en Kleinkinderen.

Uit aller naam

JOH. VERKUYL.

Haarlemmer, Sept. 1907.

P.S. Familie, vrienden en bekenden, die het gouden Echtjaar persoonlijk willen gelukwenschen, zal daartoe uitloeiend gelegenheid gegeven worden Donderdag 19 Sept. van 8 tot 6 uur in de bazaar van Meij. de Wed. STAPEL, te Nieuw-Vennep.

Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, na een langdurig en smartelijk doch geduldig lijden, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer

WILLEM SCHAKEL,

in den ouderdom van bijna 71 jaren; in leven Welhouder van de gemeente Wijngaarden, Voorzitter van den polder Wijngaarden en Ruisbroek en Hoofd-Ingeland van het Waterschap de Nieuw-Vennep.

Wed. S. SCHAKEL—

PIERHAGEN.

Wijngaarden, 8 Sept. 1907.

P. SUBRANDIJ,

Wijnhandel. — Enkhuizen.

Bijzonder aanbevolen morgenwijn

Fine old Portwijn. per flesch / 1.25;

Superior Witte Portwijn „ „ / 1.25;

Sherry Ideal „ „ „ / 1.25.

Per 12 flesschen, des verkiende gesorteerd, a / 15.— franco.

EISMA & Co.

Noordeinde 20, den Haag.

Kassiers

en

Commissionairs in effecten.

Te Jeruzalem.

Dat keurige boek van Dr. W. H. GISPEN, Brieven aan een vriend te Jeruzalem kostte altijd, en nog / 2.25. Wij leveren het thans voor den halven prijs, nl. / 1.25 en geven

Gratis er bij:

No. 2. E. VOS, Heidebloempjes. Voorw. door Dr. G. P. J. WESTHOFF / 1.— No. 3. Da dlike boek van HENRI MARTIN, of de levens geschiedenis van een sendeling in India, dat 18 maal herdrukt is, wat voor den inhoud zeker genoeg zegt, 300 bladz. Prijs / 2.25. No. 4. Een Chr. gedenkboek met ruim 700 keurige spreken en versjes 365 bladz. / 1. No. 5. Tubantiana, door Dr. H. BEUKER, 50 cent. No. 6. Het goud en de arbeid door A. SIZOO, No. 7. Wederkeering tot den Heere door Dr. H. HOEKSTRA, No. 8. De kruispele van Rotterdam, 5 X herdrukt. No. 9 en 10. Twee deeltjes met 100 Chr. liederen, 200 blz. en voor de poezie van 11—25 nog 15 amschkaarten. Dus te boeken voor één gulden, dat is 10 cent per stuk. Voor 10 cent dat boek van Dr. W. H. GISPEN, voor 10 cent No. 2. No. 3 enz. Zondt postwissel s. v. p. a / 1.25, zegels / 1.25. Wie / 1.50 zondt (regels / 1.55) ontvangt ook nog een complete zelfdrukkerij, en wie 2 pak gelijk bestelt een duus postpapier met enveloppen, 50 stuks.

Schijf er vooral bij: Uit De Heraut.

H. VERHOOG, Boekh. Halfweg.

Catalogus gratis verkrijgbaar.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland.

Gevestigd te GRONINGEN.

Telefoon Intercommunaal No. 674.

Maatschappelijk Kapitaal f 1,000,000.

Uitstaand bedrag aan Hypotheken op 31 December 1906, f 2,516,705.—

aan Pandbrieven / 2,483,850.—

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFJIT, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WITTEWAAL VAN STOUTWEGEN, H. LUKING, Mr. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: Joms. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE, M. UBBENS.

Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven.

koers 98 %, in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te Amsterdam de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Heerengracht 125; te Rotterdam de heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

1 OCTOBER aanstaande begint DE TWEEDE JAARGANG van

DE SPIEGEL

Het is nu tijd zich te abonneeren.

Prijs 75 Cents per drie maanden.

De Spiegel is De Illustratie voor het Christelijk Gezin.

Voor 75 cents per drie maanden ontvangen de abonnees wekelijks platen van al wat hen kan belang inboezemen, boeiende verhalen en wetenswaardigheden.

Meer dan 1500 platen in een jaar.

De Uitgever W. KROCHNER, Bloemgracht 133.

LEVENSVERZEKERING

de Nederlanden van 1845

BRAND - - VERZEKERING

INBRAAK

DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY

KAPITAAL f 4,000,000.00

RESERVEFONDS: ruim 1,235,000.00

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.

Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.

HILVERSUM, Langestraat 65.

HAARLEM, Kruisweg 69.

ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.

Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS.

Nemen en geven GELDEN op PROLONGATIE.

Sluiten BELEENINGEN.

Ontvangen GELDEN & DEPOSITO tegen dagelijks vast te stellen rentecurs.

Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPICIEN.

INCASSO-BANK,

Amsterdam—Rotterdam—Almelo.

Volgestort Kapitaal f 8,000,000.—

Reserve f 1,037,589.12

Belast zich met het uitzetten van gelden op prolongatie.

Het onderpand wordt geopenoerd bij de „Ontvang-en Betaalkas“, als derde, overeenkomstig Art. 1198 al. 1. B. W.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

WESTERMARKT No. 21

AMSTERDAM.

WRIGHT

Wetenschappelijke

Bijdragen

tot Bevestiging

der Oud-Testamentische

Geschiedenis.

Vertaald door Dr. C. ORANJE,

met voorrede van Dr. A. KUYPER.

Prijs f 2.90.

Prospectus met uitvoerig Inhouds-

register alom verkrijgbaar, alsmede bij den

Uitgever

D. A. DAAMEN, Rotterdam.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Legaten:

Van wijlen den heer P. D. de Ruiter te

Harlingen f 500; door den heer W. H. Bekking

van wijlen Meij. Wed. R. Boonacker geb. P. H.

Timmerman f 100.

Aan Contributie:

Van Dr. W. H. G. Jr. te Z. f 2.50; door

den heer G. A. Scheffé te Culenburg f 11.20;

door den heer C. Grandia te Hoensla Dried f 3.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):

Van de Ger. Kerk te Tholen A (nagel) f 1;

van idem te Zeist f 37.15; van idem te Nieu-

hoven f 4.12; van idem te Charlois f 16; van

idem te Katedrecht f 29.58; van idem te

Krullingen f 46; van idem te Oud Terbrugge

f 2.96; van idem te Almelo f 13.18; van idem

te Delden f 2.16; van idem te Deventer A

f 6.16; van idem B f 8.67; van idem te

Enschede f 21.16; van idem te Euter f 2.25;

van idem te Haaksbergen f 4.13; van idem

te Hengelo f 4.40; van idem te Holten

f 4.50; van idem te Nijverdal f 14.52; van

idem te Olst f 1.12; van idem te Rijssen f 3.39;

van idem te Vriesenvreen f 2.66; van idem te

Wierden f 2.57; van idem te Wijne f 3.89;

van idem te Apeldoorn f 57.06.

Voor de Medische faculteit:

Legaat van wijlen den heer P. D. de Ruiter

f 500; van den heer J. Roelofs te Amsterdam

f 2.50; collectie Ger. Kerk te Tholen f 11.30.

H. W. VAN MARLE Jr.

Penningsmeester

Amsterdam, Keizersgracht 162.

f 7.70 GISPEN - FUNCKE. f 1.70 franco.

Drie van de beste werken van de beste

schrijvers voor 'n koopje.

No. 1. W. H. GISPEN, Brieven aan een

vriend te Jeruzalem. Ruim 300

bladz. Prijs f 2.25. Grootste uitgave.

„ 2 en 3. OTTO FUNCKE, Gods leiding

in mijn levensgeschiedenis,